

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.329/2017/7. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Kanter György ügyvéd által képviselt **felperes neve Kft. felperes székhelye** szám alatti székhelyű **felperesnek** – aÜgyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Mátó Tibor ügyvéd) által képviselt **alperes neve, alperes székhelye** szám alatti székhelyű **alperes** ellen nemzetközi árufuvarozásból eredő kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2017. szeptember 18. napján kelt 7.G.20.004/2017/24. számú ítélete ellen az alperes által 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50.000,- (Ötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy az adóhatóság külön felhívására fizessen meg az államnak 133.800,- (Egyszázharmincháromezer.-nyolcszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A felperes a **A...** cégtől 2013. novemberében megbízást kapott egy rakomány, ún. gyűjtőáru **ország 1. neve ország 2. neve és ország 3. neve** történő fuvarozására. A felperes a fuvarozás tényleges lebonyolítására az alperesi fuvarozó céget bízta meg, pontosan megadva a **ország 2. neve**, valamint a két **ország 3.** lerakóhelyet, és a kiszolgáltatandó árukat. Az alperes a megbízást írásban visszaigazolta, ezzel a felek között nemzetközi fuvarozási szerződés jött létre. Az alperesi fuvarozó a **ország 2.** címzettnek feladott árut – mely 7 csomagolási egységből állt, és összesen 1.868 kg súlyú volt – a CMR fuvarlevélen rögzítettek szerint 2013. november 13-án vette át fuvarozás céljából a **ország 1.**iai felrakóhelyen. A CMR fuvarlevél az áru jellegét, minőségét, értékét nem részletezte a feladó, az áru értékére a fuvarlevélbe írt bejegyzéssel külön bevallást nem tett.

Az alperes 2013. november 14-én reggel e-mail üzenet útján értesítette a felperest arról, hogy miközben gépkocsivezetője a járműben, a **ország 4.i település neve** egy parkolóban töltötte az éjszakát, a tehergépkocsi jobb hátsó oldalán a ponyvát kivágták, és a hátulra felrakott két karton, mobiltelefont tartalmazó árut ellopták. A csomaglista és az áruszámla szerint az egyik doboz tartalma 500 darab, 237 kg súlyú, 100.001 euró értékű mobiltelefon, a másik csomag tartalma 500 darab, 206 kg össz.súlyú, 74.500 euró értékű mobiltelefon volt. Az elloptott áru feladáskori értéke összesen 175.500 eurót tett ki. A **ország 2.** címzett az áru 2013. november 15-i kiszolgáltatásakor a CMR fuvarlevélre megjegyzésként felvezette, hogy két karton áru hiányzik. Az alperes e-mail üzenetében elnézést kért a felmerült problémáért, és jelezte, hogy CMR biztosítása érvényes, kárbejelentéssel fog élni. Az alperes gépkocsivezetője utóbb, 2013. november 18-án a káresemény helye szerinti **ország 4.** rendőrségen feljelentést tett lopás kárügyben. Erről az alperes fényképekkel kiegészített **ország 4.** rendőrségi igazolást küldött a felperes részére. A felperes 2013. november 19-én alpereshez intézett e-mail üzenetében jelezte, hogy mellékelten átküldi a két eltűnt paletta okmányait. Kérte az alperes biztosítójának értesítését, egyúttal bejelentette, hogy a kárért teljes mértékben az alperest teszi felelőssé.

A felperessel szemben **ország 1.** megbízója a fuvarozás során keletkezett árukár miatt 2014. novemberében **ország 1.** bíróság előtt pert kezdeményezett 175.500 euró kártérítés megfizetése iránt. A perindításról felperes 2015. január 28-án kapott értesítést tárgyalásra idézés útján. A felperes arról tájékoztatta az alperest, aki azonban a perbe nem kívánt belépni. A jelentősebb perköltségek elkerülése érdekében a felperes, valamint a **ország 1.** megbízó végül peren kívül egyezségi megállapodást kötöttek, a CMR egyezmény szerinti súlykorlátozás alapján határozták meg 5.414,39 euró összegben a felperes által megfizetendő kártérítés összegét, melyet további fuvardíjakra történő elszámolás útján, kompenzációval teljesített felperes. Ezt a **ország 1.** fél 2016. november 24-i e-mailben visszaigazolta.

Mindezeket követően 2017. január 2-án kezdeményezte jelen peres eljárást a felperes. Keresetében kérte az alperes kötelezését 5.414,39 euró, valamint ennek 2013. november 19-től a kifizetésig járó évi 5%-os mértékű késedelmi kamata, továbbá mindösszesen 393.015,- forint perköltség megfizetésére, mely az eljárási illetéken, ügyvédi munkadíjon felül behajtási költségátalány és a **ország 1.** bírósági iratok fordítási költségének megtérítésére is kiterjedt. A felperes keresetét a CMR egyezmény 17. cikk 1. pontjára alapította, mely szerint a fuvarozó felelős az áru elvesztéséért, ha az az áru átvételének és kiszolgáltatásának időpontja között következik be. Előadta, hogy a CMR 23. cikk 3. pontja szerinti súlykorlátozás miatt kártérítés kizárólag a hiányzó áru súlya utáni szorzóval került meghatározásra, az áru minőségét, értékét a **ország 1.** céggel való kártérítési egyezség megkötésekor nem vették figyelembe. Felperes álláspontja szerint az írásbeli felszólamlása megküldésével a követelés elévülése szünetelt, az alperestől nem érkezett ugyanis elutasítás, és az okmányok visszaküldése sem történt meg, amely az elévülés szünetelését megszakíthatta volna.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen elévülési kifogást jelentett be, emellett érdemben a követelés aplotalanságára is hivatkozott. Indokolásként előadta, hogy a perben még alkalmazandó 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 551. § (3) bekezdése értelmében a szállítványozási szerződés alapján támasztható igények 1 év alatt évülnek el, az elévülés kezdő időpontja a küldemény átadása volt. Ezen időponttól számított 1 év alatt a felperes pert nem kezdeményezett. Kétségbe vonta a felszólamlás hatályosságát, előadta, hogy az okiratok csupán elektronikus úton kerültek részére megküldésre, így azok visszaküldésére papír alapon nem volt módja, ettől függetlenül ő érdemben vitatta a követelést. Az árut ért lopáskár tényét elfogadta, azonban álláspontja szerint a felperes súlyosan megszegte a CMR egyezményből eredő tájékoztatási kötelezettségét, elmulasztotta közölni alperessel a rakomány jellegét, minőségét, értékét, így nem adott lehetőséget arra, hogy az alperes a rakomány fokozott őrzéséről, kíséréséről gondoskodhasson. Megjegyezte, a gyűjtőfuvarozás során nem jellemző a jelentős értékű műszaki berendezések feladása, ezért is közölni kellett volna az áru természetét, ezt a CMR egyezmény 17. cikk 2. pontja előírja. A lopáskárral különösen fenyegetett elektronikai eszközök fuvarozása esetén az erről való tájékoztatás elengedhetetlen, ez esetben alperes fuvarozóként a kötelező pihenő idő eltöltésére őrzött parkolót választott volna, vagy megállás nélkül, váltott gépkocsivezetőkkel végezte volna el a fuvarozást. A szállított áru fokozott kockázatáról a megrendelőt nem tájékoztatta, valójában ezzel hozható okozati összefüggésbe az árukár bekövetkezése.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelem szerint 5414,39 euró, annak kamatai, valamint 393.015,- forint perköltség erejéig marasztalta felperes javára az alperest. A bíróság a csatolt okirati bizonyítékok és a lefolytatott bizonyítási eljárás egyéb adatai alapján megállapította, hogy a felperes a **ország 1.** feladótól 2013. novemberében megkapott fuvarmegbízást továbbadta az alperesi kft. részére, mely társaság a **ország 1.** neve felrakott árut a megjelölt **ország 2.** és **ország 3.** lerakóhelyekre vállalta hiánytalanul továbbítani. A részleges ár elvesztésből eredő kártérítési

jogvitát a bíróság a CMR egyezmény szabályai szerint bírálta el. Elsődlegesen alperes elévülési kifogását vizsgálta, és a CMR 32. cikk 1. és 2. pontjából indult ki, mely a jelen esetre nézve 1 éves elévülési időt ír elő azzal, hogy az elévülés szüneteltetését eredményezi a károsult fuvarozó felé közölt, kárigényt tartalmazó írásbeli felszólamlása. Az írásbeli felszólamlás a fuvaroztató által az őt ért kár miatt igénybe vehető peren kívüli igényérvényesítési eszköz, nem más, mint a fuvarozóval szembeni, követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás. Ennek visszautasítása hiányában az elévülési idő a peres felek viszonylatában szünetelt, így a bíróság a felperesi követelés elévülését a perindításig nem találta megállapíthatónak. A felperes kártérítési igényét érdemben vizsgálva a bíróság rögzítette, hogy a CMR fuvarlevélén a felek nem tüntették fel az áru természetét, jellegét, minőségét, így nem jelölték meg azt sem, hogy nagy értékű műszaki cikk szállítása a fuvarfeladat. A CMR 17. cikk (1) bekezdésében megjelölt felelősség alól a 2. pont esetén mentesülhet a fuvarozó, mely azonban nem objektív, elháríthatatlanságot ír elő, hanem azt, hogy az adott fuvarfeladat teljesítése során fellépő, az áru elvesztésére vezető körülmény az adott helyen és időben ne legyen elkerülhető, illetve elhárítható. A bíróság álláspontja szerint a perbeli esetben bekövetkezett lopáskár nem jelenti az elvesztés feltétlen elkerülhetetlenségét, elháríthatatlanságát. A lopás miatti áruevesztés bekövetkezte szempontjából közömbös az áru jellege, illetve az, hogy azt különleges jelzéssel ellátták-e, különleges szállítási módszerrel történő utasítást adott-e a megbízói pozícióban lévő felperes alperes felé. A bíróság tényként állapította meg, hogy a CMR fuvarlevél nem tartalmazott magasabb kockázatú áruszállítási előírást, azonban a felperes a kártérítési igényének meghatározása során nem is a tényleges áru ellenértéket követelte, hanem a CMR általános szabályai alapján a súly szerinti, korlátozott felelősség szabályát alkalmazva érvényesített kárigényt, melyet a **ország 1.** megbízóval kötött kárrendezési megállapodás alapjául is elfogadtak. A **ország 1.** megbízó felé történő kompenzációs kárrendezés továbbhárítását a bíróság mindezek alapján jogszerűnek találta.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereset elutasítását. Felperes fellebbezésének indokolásában ismertette az elsőfokú bíróság által megállapított és általa sem vitatott tényállási elemeket, külön hangsúlyozva, hogy a gépjárművezetője révén a káreseményről közvetlen tudomást szerző alperes a felperest haladéktalanul értesítette, továbbá a **ország 4.** rendőrhatalóságnál feljelentést is tett. A káresemény kapcsán együttműködési, kárenyhítési kötelezettségének ezzel eleget tett. Hiányolta ugyanakkor, hogy az áru biztosításáról szóló rendelkezést a CMR 6. cikk (2) bekezdés e. pontja ellenére a fuvarlevél nem tartalmazta, a részére átadott okmányon a szállítmány különleges jellege, jelentős értéke nem került feltüntetésre. Hivatkozott a CMR 17. cikk (2) bekezdés, valamint (4) bekezdés d. és e. pontjaiban rögzített mentesülési szabályokra, melyeket álláspontja szerint jelen esetben figyelembe kell venni. Hangsúlyozta, a mobiltelefon-szállítmány olyan nagy értékű műszaki cikkekből állt, amely a hazai fuvarozói gyakorlat szerint különleges kezelést, külön védelmi biztosítást igényelt volna. Általában ez azt jelenti, hogy dobozos, zárható felépítményű tehergépkocsival kell szállítani, és váltott gépkocsivezetőkkel, megállás nélkül történik az áru továbbítása. Erre a perbeli esetben azért nem került sor, mert a felperes nem közölte a rakomány sajátos rendeltetését, jelentős értékét, és azt sem, hogy kiegészítő biztosító intézkedések indokoltak. A felek között olyan kikötés nem volt, amely pótdíj ellenében a fuvarozó teljes kockázatvállalását eredményezte volna, ezt a fuvaroztatói gondatlanság körében kell értékelni. A kár külső okból következett be, váratlan, rendkívüli eseményként értékelendő, emellett figyelembe kell venni, hogy az alperes alkalmazottja a gépjárművet nem hagyta magára, az elvárható gondosságnak eleget téve mindvégig a gépjárműben tartózkodott, még akkor is, amikor a szállítmányt ellopták. Az elsőfokú eljárásban egyáltalán nem merült fel olyan többlettény, illetőleg adat, amely alapján az alperes alkalmazottjának szándékossága megállapítható lenne. Súlyos gondatlanság sem terheli az alperest, mert sem jogszabály, sem szakmai előírás nincs arra vonatkozóan, hogy általános gyűjtőfuvarozás

során a jelöletlen minőségű rakományt kísérettel, fokozott őrizet mellett kellene továbbítani. Alperes megjegyezte, hogy a felperes sem kellő gondossággal járt el, amikor a **ország 1.** megbízótól nem kérte be az áru különös minőségét tanúsító okiratokat, nem tisztázta a fuvarmegbízásban rejlő üzleti kockázat mértékét. Az alperes fellebbezésében fenntartotta elévülési kifogását is a CMR 32. cikk 1. pontja alapján számítandó 1 éves elévülési idő álláspontja szerint 2013. november 15-től kezdődően a perindításig már eltelt. Nem vitatta, hogy a felperes felszólamlása irányában közlésre került, azonban a felperes ezen első felszólamlásához kapcsolódó iratokat papír alapon nem küldte meg, így az ilyen okmányok visszaküldésére részéről nem kerülhetett sor. A **ország 1. neve** lefolytatott peres eljárást követően az alperes kártérítés megfizetésére irányuló újabb felszólítása már olyan ismételt felszólamlásnak minősül, amely a CMR 32. cikk 3. pontja értelmében az elévülési időt már nem szüneteltetheti.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányul. Vitatta a CMR 6. cikk 2.e. pontjára történő fellebbezési hivatkozás helytállóságát, a perbeli esetben ugyanis a felperes, mint fuvarozó az áru biztosítására vonatkozóan a **ország 1.** feladótól nem kapott rendelkezést, így tájékoztatás hiányában az áru jellegével, értékével kapcsolatos utasítást nem tudott továbbítani az alperes felé, e tekintetben felróhatóság őt nem terheli. A CMR rendelkezése csak adott esetben rendeli a fuvarlevélen feltüntetendőnek a biztosításra vonatkozó feladói rendelkezést, mely alapvetően feladói kötelezettség. Őt ebben a körben semmiféle közreható felelősség nem terhelheti. Hangsúlyozta, a CMR egyezmény 23. cikk 3. pontja szerinti súlykorlátozás figyelembevételével történt meg a **ország 1.** féllel a kárrendezési egyezség megkötése, tehát nem az áru tényleges értéke, hanem a súlya alapján számították a kár összegét. A fuvarozó kártérítési felelősségének jogszabályi korlátozása az alperesnek az áruértékkel kapcsolatos hivatkozását súlytalanná teszi. Megjegyezte, az árut maga az alperes vette át tételesen a feladótól **ország 1. neve**, így ő volt az, aki alkalmazottja révén a berakodás során mennyiségi, minőségi vizsgálatot végezhetett. Az áruátvételt az alperes a fuvarlevélen le is igazolta. Az elévülési kifogással kapcsolatban kitért arra, hogy hatályosan közölt felszólamlását az alperes igazolt módon nem utasította vissza, az elektronikusan megküldött iratok ugyanilyen úton történő visszaküldése sem igazolt, ezért a felperes változatlanul fenntartotta az elévülés szünetelésével kapcsolatban előadott álláspontját. Megjegyezte, hogy a **ország 1.**ai peres eljárás befejeződéséig még nem is volt abban a helyzetben, hogy az őt ért kár mértékét, összegszerűségét pontosan meg tudja határozni. Ez csak akkor következett be, amikor kompenzálás útján a kárt megtérítette a **ország 1.** fél irányában. Ekkor került abba a helyzetbe, hogy kárigényét továbbháríthassa az alperesre.

Az alperes a másodfokú eljárásban új jogi képviselője útján előterjesztett fellebbezés-kiegészítésében kétségbe vonta a felperesi felszólamlás hatályosságát. Álláspontja szerint az nem felel meg a Ptk. 327. § (1) bekezdésben előírt tartalmi feltételeknek, így nem alkalmas az elévülési idő szüneteltetésére, sem annak megszakítására. A bírói gyakorlatra hivatkozással hangsúlyozta, hogy az ilyen felszólítás minimális tartalmi kelléke a követelést megalapozó tényállás, valamint az alapul szolgáló jogviszony megjelölése és a jogosult azon akaratának kifejezésre juttatása, mely szerint követelését a kötelezettel szemben érvényesíteni kívánja. A felperes által 2013. november 19-én elektronikus úton megküldött levél e minimális tartalmi kellékek egyikét sem tartalmazza, így nem alkalmas az elévülési idő szüneteltetésére. Érdemben sérelmezte az elsőfokú ítélet azon megállapítását, mely szerint a lopáskár bekövetkezte szempontjából közömbös az áru jellege. Álláspontja szerint a felperesnek felróható hiányos tájékoztatásra visszavezethető a kár bekövetkezte, és mentesülési okként hivatkozott a CMR 17. cikk 4. e. pontjára, állítva, hogy az elveszés jelen esetben a nem megfelelő árumegjelölésre vezethető vissza. A másodfokú tárgyaláson tett szóbeli kiegészítésben kitért arra, hogy az e-mail üzenet formailag sem felel meg a Ptké. 38. §

(2) bekezdés szerinti írásbeliség követelményének, a felszólamlás hatályosságát ez okból is kétségbe vonta.

A fellebbezés **nem alapos**.

Az elsőfokú ítéletben kellőképpen feltárt, és felek által sem vitatott tényállási kiindulópont, hogy a felperes **ország 1.** megbízójától nemzetközi árufuvarozásra irányuló megbízást kapott, melyet az alperesi alfuvarozó részére továbbított. A peres felek jogviszonyában így a nemzetközi közúti árufuvarozási szerződésről szóló, az 1971. évi 3. törvényerejű rendelettel kihirdetett CMR egyezmény szabályai az irányadók. A CMR egyezmény 17. cikk 1. pontja az áru átvétele és kiszolgáltatásának időpontja közötti ár elveszés esetére főszabályként a fuvarozó felelősségét határozza meg. A fuvarozás teljesítése érdekében a felperes által igénybe vett alperesért a CMR 3. cikk alapján a felperes úgy felelt a **ország 1.** megbízó irányába, mintha a saját cselekménye vagy mulasztása lett volna az az alperesi cselekmény, mellyel okozati összefüggésben a fuvarokár bekövetkezett. A felperes helytállási kötelezettségének eleget is tett, kártérítési felelősségét **ország 1.** megbízója irányában nem vitatta, majd pedig az ellene indított per során végül egyezség alapján a kár összegének meghatározására, és a tényleges kárrendezésre is sor került. A felperes a fuvarozást végző, vele kontraktuális jogviszonyban álló alperesi alfuvarozóval szemben a CMR 17. cikk 1. pontján alapuló keresetösségi joga folytán érvényesíthette kárigényét a **ország 1.** megbízóval megtörtént kárelszámolás nyomán.

Az alperes a felperesi kárigénnyel szemben elsődlegesen – fellebbezésében is fenntartott – elévülési kifogással élt. Vitatta, hogy a CMR 32. cikk 1. pontjában a perbeli igényérvényesítésre előírt 1 éves, elévülési jellegű határidő szünetelésére került volna sor. Az ítéletárból ennek megítélése során abból indult ki, hogy az áru ellopás időpontjának figyelembe vételével a felperesi követelés elévülésének kezdő időpontja 2013. november 14. napján határozható meg, ugyanis az alperes e-mail üzenetéből ekkor értesült a felperes a kárról. Ehhez képest az alperessel szembeni igényérvényesítés egy éven túl, 2016. novemberében történt, de felperes állította, hogy 2013. november 19-i e-mail üzenetével hatályos, az elévülési idő szüneteltetését kiváltó felszólamlást közölt. Ebben tájékoztatta alperest, hogy őt teszi felelőssé az áru ellopása miatt bekövetkezett kárért, és az okiratokat mellékletben megküldte.

A CMR egyezmény 32. cikk 2. pontja értelmében a felszólamlás az elévülési időt addig szünetelteti, amíg a fuvarozó azt írásban el nem utasítja, és a részére megküldött okmányokat vissza nem küldi. Az alperes fellebbezés kiegészítésében tett előadása szerint az e-mail üzenetben közölt kárigény nem tekinthető írásbeli alakiségű felszólításnak. E kifogás kapcsán az ítéletárból elsődlegesen a Pp. 235. § (1) bekezdésének alkalmazását találta indokoltnak, figyelemmel arra, hogy ilyen tartalmú ellenkérelem előterjesztésére korábban az elsőfokú bíróság Pp. 141. §-ára figyelmeztető felhívásai ellenére az alperes részéről nem került sor. A másodfokú eljárásban új tény állítására, illetve új jogi tartalmú hivatkozás megtételére ezért már nincs módja az alperesnek, a késedelmesen előterjesztett hivatkozás érdemi figyelembevétele másodfokú eljárásban már nem lehetséges. Ettől függetlenül megjegyzendő, hogy a technikai fejlődés mellett az írásbeliség nemcsak a papír alapon megjelenő nyilatkozási formát teszi lehetővé, hanem léteznek technikai úton megtehető nyilatkozási formák is. A jogi értelemben vett írásbeli nyilatkozat lényege, hogy annak maradandó eszközzel tett rögzített tartalma legyen, mely változatlan formában és tartalommal bármikor újra visszaidézhető. Ez nem feltétlenül jelenti a papír alapúságot. Az elektronikus úton, adott esetben e-mail formájában megküldött üzenet megfelel az írásbeli nyilatkozattal szemben támasztott ilyen jellegű elvárásoknak, figyelemmel arra is, hogy a nyilatkozattevő személye, a nyilatkozat megtételének időpontja és címzettje, valamint a közlés ténye egyaránt kitűnik, beazonosítható a periratokhoz már egyébiránt papír alapúvá tett formában csatolt felszólamlási nyilatkozatból. A CMR 32. cikk 2.

bekezdésében előírt írásbeli felszólamlás formai követelménye nem feltételezi, hogy teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt nyilatkozat útján kerüljön sor a felszólamlás közlésére. Jelen esetben a felek közötti kapcsolattartási mód, és jellemzően a nemzetközi fuvarozási feladatokat végző más cégek esetében is az e-mail üzeneti forma. Ez gyors, szinte azonnali üzenetközlés lehetőségét biztosítja, emellett az elektromos dokumentum küldője beazonosítható, a címzetthez történő megérkezése is utóbb igazolható. Az alperes maga sem vitatta, hogy a 2013. november 19-i felperesi e-mail üzenet megkapta, az részére hatályosan közlésre került, és nem volt kétséges az sem, hogy az a felperestől származott. Nem volt vitatott az sem, hogy a CMR előírás szerinti okmányok elektronikus csatolása is megtörtént. Mindezekre tekintettel az ítéletábra álláspontja szerint a 2013. november 19-i felperes által alperesnek megküldött e-mail üzenet a felszólamlás CMR-ben előírt írásbeli formai kellékeinek megfelelt.

Az alperes fellebbezésében vitatta azt is, hogy az e-mail tartalma hiányos, pontosan nem beazonosítható, a fellebbezés kiegészítésében utalt még a Ptk. 327. § (1) bekezdésében előírt tartalmi feltételek hiányára is. Ezzel kapcsolatban az ítéletábra hangsúlyozza, hogy a Ptk. általános szabályaihoz képest a felek jogviszonyában a speciális CMR szabályok elsődlegesen alkalmazandók. A CMR 32. cikk 2. bekezdésével szabályozott felszólamlás a Ptk. 327. § (1) bekezdésében előírt tartalmi kellékeket nem követeli meg. Az e-mail üzenet tárgy megjelöléséből, továbbá a „kárért való felelőssé tétel” kifejezésből az ítéletábra álláspontja szerint egyértelműen ki kellett tűnnie alperes számára, hogy a felperes kárigényt jelentett be a perbeli lopás kár tekintetében. A felszólamlással történő fuvarkár érvényesítés jogintézményének szabályozása éppen azért nem ír elő szigorúbb konkrét tartalmi elvárásokat, mert jellemzően olyan kárigények továbbhárítására vonatkozó jognyilatkozatokat tesznek ilyen úton a jogosultak, melyek pontos mértéke, és összegszerűsége csak a későbbiekben tisztázódik. A perbeli esetben is a felperesi kárigény továbbhárítása a felszólamlás közlésekor még a **ország 1.** megbízóval való jövőbeni kárrendezéstől függött. A felszólamlás az elévülés szünetelésének joghatását kiváltja akkor is, ha az pontos kárösszeget nem tartalmaz, e jognyilatkozat lényege, hogy előre jelezze a jogosult; kárigényt kíván érvényesíteni. A vonatkozó okmányok csatolása pedig azért szükséges, mert ezekkel pontosan beazonosíthatóvá válik a helytállásra köteles fél számára, hogy mely fuvarfeladat ellátásához kapcsolódóan, tehát melyik konkrét jogviszony megszegése miatt várható az igényérvényesítés. A felszólamlás még korántsem a kárrendezéséhez szükséges teljes tartalmú érdemi kárbejelentést jelent, elsődleges célja a kárigény elévülésének megakadályozása, szüneteltetése (Hargitai László, Nemzetközi közúti árufuvarozás – CMR című kötet 52. oldal; a CMR egyezmény 32. cikkéhez fűzött kommentára, Komplex Kiadó, Budapest, 2008.).

Az ítéletábra álláspontja szerint mindezekre tekintettel a felperes 2013. november 19-i e-mail üzenete megfelelt a jogszabály által előírt írásbeli alakiságnak, az megfelelő tartalmi kellékekkel, hatályosan közölt és a szükséges okmány mellékletekkel ellátott felszólamlás volt, mely kiváltotta a CMR 32. cikk 1. és 2. pontja szerinti, az elévülési idő szüneteltetésének jogkövetkezményét. Ez a **ország 3.** jogban a Ptk. 326. § (2) bekezdésében szabályozott elévülés nyugvásával rokon jogintézménynek tekinthető (BDT 2015/3250. szám alatt közzétett eseti döntés).

Az alperesi fuvarozó bár állította, hogy az írásbeli felszólamlást elutasította, erre, illetve az okmányok visszaküldésének perbeli igazolására nem került sor. A 20. sorszámú jegyzőkönyvben az alperes képviselője maga adta elő, hogy biztosítójához fordult, csatolásra került továbbá a biztosító kárigényt elutasító levele (20/A/1.). Mindezek nem támasztják alá az alperes részéről az igény elutasítását, így az elévülési idő mindaddig nyugodott, amíg a felperes nem került abba a helyzetbe, hogy a kár pontos mértékének ismeretében, és a **ország 1.** cég felé történő kárrendezés megtörténtét követően kárigényét az alperesre továbbháríthassa. Ez 2016. november 17-én következett be. A 2017. januári perindítás tehát az elévülés nyugvásának megszűnésétől számított 3 hónapon belül a Ptk. 326. § (2) bekezdésében biztosított nyugvás utáni határidő betartásával történt meg.

Az alperes érdemben kimentési okként a CMR 17. cikk 4. e. pontjára hivatkozott, állítva, hogy az árudarabok elégtelen, nem megfelelő megjelölésével okozati összefüggésben történhetett meg a lopási esemény. A tényállásból kétségtelenül kitűnik, hogy a gyűjtőfuvarban felvett áru tételes megjelölése, minőségének és értékének meghatározása nem történt meg. A fuvarfeladatot ténylegesen teljesítő alfuvarozó speciális szállítási feltételek biztosítására ezért nem is volt köteles. A nem zárható, dobozos rakterű, hanem csupán ponyvával ellátott tehergépkocsival történő fuvarlebonyolítás önmagában nem jelentett alperes részéről szerződésszegést. A CMR 17. cikk 1. pontja szerinti, ár elvesztés miatti felelősség azonban ettől függetlenül terhelte a fuvarozót. A perbeli esetben lényeges tényállási elem – melyre az alperesi felelősségbiztosító kárrendezést elhárító levelében is helyesen hivatkozott –, hogy az éjszakai pihenő során nem őrzött parkolóba állította le az alperesi gépjárművezető a tehergépkocsit. Annak ellenére, hogy azt nem hagyta el, illetve részéről egyéb súlyos gondatlanság vagy szándékosság nem merült fel a lopás kár mégis megtörténhetett. E felróható gondatlansággal van elsődleges, közvetlen okozati összefüggésben tehát a bekövetkezett kár, mely tehát alperesi mulasztásra vezethető vissza. Ez nem elkerülhetetlen vis major jellegű körülmény, az őrzött parkolóban való megállás a bírói gyakorlat által elvárt gondossági követelmény éjszakai pihenő esetén. Ennek elmulasztása az áru megjelölésének elmaradásával nincs okozati összefüggésben. Az alperes által védekezéséért felhozott mentesülési szempontokat egyébként is csak a különös szabály szerinti kárfelelősség alóli kimentés érdekében lehetett volna figyelembe venni, amennyiben a felperes nem a súly szerinti limitált kárszámítás, hanem a tényleges feladáskori érték alapulvételeivel kívánt volna igényt érvényesíteni. Alperes olyan speciális szabályokra hivatkozással akart az általános szabályok szerinti kártérítési felelősség alól mentesülni, melyekre felperes nem is kívánta alapozni a kárigényét, ezért az ilyen jogi tartalmú alperesi védekezés nem vezethetett eredményre. A felperes saját **ország 1.** megbízója felé történő kárrendezése sem a speciális feladási értéket alapul vevő szabályok szerint, hanem a CMR 23. cikk 1. és 2. pontja szerinti általános-jellegű kárrendezés szabályai szerint történt meg. A súly szerinti limitált kármegállapítás jóval alacsonyabb összegű kártérítés viselését, és továbbhárítását tette lehetővé. Ez a tényleges, teljes kárértékhez képest az alperes számára is kedvezőbb helytállási kötelezettséget jelent felperes irányában. Az ítélet tábla megjegyzi, hogy az egyezség keretében nyilvánvalóan a **ország 1.** cég is belátta, hogy a CMR 24. cikke szerinti – felelősségi limiten túli – kárigény érvényesítésre nincs módja, hiszen pótdíj ellenében a fuvarlevélbe írt bejegyzéssel kellett volna az áru CMR 23. cikk 3. pontjában említett értékhatárát meghaladó értékét bevallania, és csak ebben az esetben állt volna fenn a súly szerint limitált felelősség áttörésének a lehetősége.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét indokolásbeli kiegészítések mellett a Pp. 253. § (2) bekezdésre történt hivatkozással helybenhagyta. Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljárni, és fellebbezési ellenkérelmet írásban előterjesztő felperes másodfokú eljárási költségeinek megtérítésére. Az alperes illetékfeljegyzési jogban részesült, így az általa megelőlegezetten le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket utólag köteles az állam részére megfizetni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, valamint 15. § (1) és (3) bekezdés szabályai szerint.

Szeged, 2018. március 1.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k., Dobler László s.k., Béri András s.k.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró

